

Oet 'Kunstdreumen': Dij Grönnegers prat, huif Schriever Haarm Maaier

■ VEENDAM – Ieder moal as der zegd wuir van 'de stichting', of dat nou sluig op t Grunneger Bouk, Laid of Toal, den kon je Haarm Maaier zien gezichte betrekken zain. Dat was (noast inkeld Grunnens proaten, ook tegen 'import') ook t ainegste wat e nog doug kôn. In t vertraauwde plougje van lu, woar e mit soamenwaarkte veur t leesepakket of mit noar schrieversdoagen rieden dee. Doar mog e geern mid-den maank wezen.

Door Johan Poppen

Hai haar der (as lid van Bege-laaidenskemizzie stichting Grunneger Toal) eerst n aanmaarken op: „Dat stichting, dat mout toch stichten wezen?” Vot is hom dudelk moakt, dat inkeld 'stichting' gelden dut veur de wet. t Woord 'stichten' het veur n netoares gain rechts-persoonlekheid. Maaier schudkopde noa dij oetleg. Zoas e dat benoam in leste joaren van zien Grönneger Bond aal meer doan het over zoveul onbegrip veur zien goie zoak.

Veurege vrijdag hêjje doar in rebriek 'Veenkloeten' nog n stök over lezen kind. t Liekt mie goud hier nog wat oet zien verskes veur kinder zain te loaten. Dij muik e nog, sund gedichten van zien haand veur t lest bundeld binnen in 1980, in 'Gas en toal' (RSG Winkler Prins-riegenr 9, 40 bladzieden, pries dou f 1,50). Dr. Jan J. Boer het doar in 'Oet Boukenkist' van meert '81 dit over schreven:

Haarm Maaier van de Grönneger Bond, van de Grunneger zoak, mit zien aigen Grunneger spellen, wat mout wie mit hom aan? Hou t ook is, wie kinnen nait om hom tou, en dat willen wie ook ja nait. En ook al dink wie dat t aignlieks nait op dizze menaaijer mout, as Haarm Maaier aan de gang is, den wordt t ons waarm in t gemoud, 'Gas en toal' - de stried in verzen van aine van ons. Wel wat biezonder, moar wel aine van ons!

Oet t leesepakket 'Ik en mien daaijer' (1985), soamenstellers Haarm Maaier, Siemon Reker, Fré Schreiber en Gré van der Veen, woarin e zulf taikende mit MV (Maaier Veendam), komen dizze regels van 'Poeske':

Foto: Harry Tielman/archief DGP

▲ Haarm Maaier stelt vraogen over zien aigen veurlezen waark: „Waist doe wel, mien jong, wat n jachtwaaide is?”

Poeske

*in ain keer
boven op kaast
holt zok vaast
haaugt mit poot
mugge dood*

Keudeldoemke

*zo'n lutje keudeldoemke
dat von n hail klaain proemke,
en wol hom vot opeten.*

*hai spetterde en spijde -
t was net of t proeme snijde! -
zee dou: t is ja gain vreten!*

In leesepakket 'Ik dreumde ais...' (1986), soamenstellers Haarm Maaier (in de 'samenstellingsbrief' deur Reker 'Harm Meijer' nuimd: doar het e vervast wat van zegd!), Gré van der Veen en Fré Schreiber, staa t riem 'Van ons toren-

hoan':

*„Joa”, zee e, „proaten kin k, dat
zel best goan, allain, ik kin nait
aans as Grunnegers verstaan”.*
„Wat goud”, dochde k, „dat ik

Clowne of kloune, o

■ GRUNNEN – n Vroage van een leesder: „Ik heurde lest aine tegen mie zeggen: 'Doe bist mie ook n clownevogel!' Kin ie mie ook vertellen of dat schreven wodt mit kaa eel oo uu, dus as 'kloune'? Of heb k t mit dij spellen mis en is t ge-woon clowne?”

Den kin ik joe dit zeggen:
*Let op, hou ze t spellen en
nait hou ze t zeggen. Ka el oo uu
(kloune) zel k dommee oetleggen.*

Schrievn ze 'clowne' staa it

*ons taal toch leerde, aans
nait proaten mit ons dik
renhoan. Hou of k mie o
aner toalen weerde, ons
zol mien gebrabbel nait
staan”.*

Oet leesepakket 't Joar
(1987), soamenstellers H
Maaier, Gré van der Veen
mon Reker en Fré Schrei
poar zinnen van 'Deu', ve
cassette zongen deur Cl
Döling op meziek van
Ridderbos:

*t Begunt in mie te kiddel
slimmer en aal meer. Mie
begunt te siddeln. Joa, t
jaar is der weer.*

Maaiers aalalbumverske o
proatende goldvis in 'Ve
tje' (1987), vonden de kin
mooiste van aalmoal, zee
mensteller Fré Schreiber
doaronder (53b) staa it di
woa, woa, woa, woaden
wale, boa, boa, boa, boade
de bale, kiek doe mor a
liek veuroet, den schient z
die vanzulm deur roet, n
biede op dien levensbo
zen, en doar gezond tevr
bie wezen.

'Boeren nait zo dom'

Zien leste verhoal (temin
dat k van hom lezen heb) s
'Toal en Taiken' van feber
rie '87: 'Kunstdreumen'. I
hom dat zulm twij moan
ter veurdroagen heurd
grondschoole, bie n Grun
weke. t Duurde wel te
veur dij kinder, mor sch
haar der oarege vroager
over 'stoere' woorden in
hoal. Zo van: „Waist doe
mien jong, wat n jachtw
is?”

'Kunstdreumen' gong
Jaan, dij nooit Holl
bruukt. Jaan haar in t No

*dat veur n man, dij t in d
gooit, dijspeult veur maal
Kloune is n kluwen, bie
klounen van wol. Doa
aine, dij t óp holdt, baaid
den aan vol. n Boekou, on
le hals (heb k in 'Ter Loa
zen), nait gozzel, n kaaf
slaif: dat kin kloune ook w*

*Mor zol t joe gebeuren
aine tegen joe zegt: „Ha
mie de kloune der lest go
legd”, den bedudt dat z
as: „Bedurf mie de pret: d
wicht versierd haar. het h*

gers prat, huift der ja naitin te flottern

Maaier: aine van ons

10-5-88
W.C.

Streektoal

ons taal toch leerde, aans kon k nait proaten mit ons dikke torenhoan. Hou of k mie ook in aner toalen weerde, ons hoan zol mien gebrabbel nait verstaan".

Oet leespakket 't Joar rond' (1987), soamenstellers Haarm Maaier, Gré van der Veen, Siemon Reker en Fré Schreiber, n poar zinnen van 'Deu', veur de cassette zongen deur Christa Döling op meziek van Geert Ridderbos:

t Begunt in mie te kiddeln, aal slimmer en aal meer. Mien kop begunt te siddeln. Joa, t veurjoar is der weer.

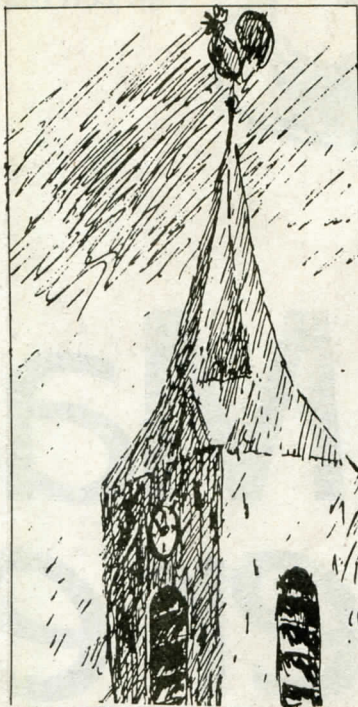
Maaiers aalbuverske over n proatende goldvis in 'Veur Antje' (1987), vonden de kinder t mooiste van aalmoal, zee soamensteller Fré Schreiber. Vot doaronder (53b) staait dizze:

Woa, woa, woa, woaden bie de wale, boa, boa, boadn mit de bale, kiek doe mor aaltied liek veuroet, den schient zünne die vazulm deur roet, magst bliede op dien levensboan rezen, en doar gezond tevree bie bie wezen.

'Boeren nait zo dom'

Zien leste verhoal (teminnent dat k van hom lezen heb) ston in 'Toalen Taiken' van feberwoarie '87: 'Kunstdreumen'. k Heb hom dat zulm twij moand loater veurdroagen heurd op n grondschoole, bie n Grunneger weke. t Duerde wel te laank veur dij kinder, mor schriever haar der oarege vragoan bie, over 'stoere' woorden in t verhoal. Zo van: „Waist doe wel, mien jong, wat n jachtwaaide is?”

'Kunstdreumen' gong over Jaan, dij nooit Hollaands bruukt. Jaan haar in t Noorder

Nijs n twijtoalege (!) avvertensie zetten loaten over n kunstverkoop in Klaas de Vries zien hotel in Ollandörp.

„Ik heb mie in de kop zet om dij stadgers ais te bewiezen, dat wie boeren nait zo dom binnen as zai denken. Om ze ais n moal vuilen te loaten, dat Grönnegers proaten mit dommeghaid niks oet te stoan het”.

De twinteg ainmoalege, grootse, pittoreske, naturalistische, realistische, peristaltische, laandelke, ekologisch verantwoorde kunstwaarken wazzen moakt van opdregde koufloters en peerdeviegen, schieven lindeholt, asfaltspiekers en hoarlak. Jaan haar ook nog instruksies veur de verkopers, zien kammeroaden oet jachtwaaide bie Klaas:

„Dinkt ter om”, zee e, „nait aans as Grönnegers proaten. En as n klant Grönnegers prat, perbaaiert hom den veurzichtig van d'aankoop of te proaten. Zeg moar dat t om de lesten gaait en dat dat de minsten binnen of zokswat. Dij Grönnegers prat, huift der ja nait in te flottern”.

Ie zellen begriepen, dat aan t enne van t verhoal aal dij stadgers der wël in flotterd binnen en dij 'schiet-kunst' köft hebben. Zodat schriever tegen Jaan zeggen kon:

„Doe hest aal dizze lu n dreum geven. Doe most heur dij dreum holden loaten. Doe magst heur dij nait versteuren”. En Jaan zee: „Doe hest geliek, Haarm. Dreum is kunst en kunst is dreum. Kunst is t haile levent. Haaileg is t levent net as sloap. Dij levensdreum mag je nait versteuren”.

Ook oet dizze stökjes van Haarm Maaier zel joe n bedie dudelk worden wezen, wat e docht en wat veur aine van ons hai west het. n Stoef volholder deur dik en dun, mit zien aigen spellen, noar zien aigen kop. Of en tou lag e ook dwaars, as zien dreum boeten ons werkelekhaid ston. Mor ast der op aan kwam, den wuir t joe toch (krecht as dokter Boer in 1981 al zee) waarm in t gemoud. Zo is t ook, nou wie aan hom terogge dinken mouten.

„Waist

kin k, dat ik kin nait verstaan”. k, „dat ik

e of kloune, dat is vroage

vroage van eurde lest gen: 'Doe wnevogel!' llen of dat kaa eel o Of heb k t en is t ge

dat veur n man, dij t in de gek gooit, dijspeult veurmaaljan. n Kloune is n klouwen, bie t opklouwen van wol. Doar het aine, dij t óp holdt, baaide handen aan vol. n Boekou, onnozele hals (heb k in 'Ter Loan' lezen), nait gozzel, n kaalf en n slaif: dat kin kloune ook wezen.

Mor zol t joe gebeuren, dat aine tegen joe zegt: „Hai het mie de kloune der lest goud op legd”, den bedudt dat zovoul as: „Bedurf mie de pret: dou ik t wicht versierd haar, het hai mie

hoortjes op zet. Schoot onder mien doeven en laagde doarbie vaals. Het mie van t wicht ôfbraand, ik onneuzele haals!”

k Huif joe nou clowne en kloune nait meer oet te leggen. Let op wat ze der bie doun, nait hou ze t woord zegen.

Mien vroage aan dij leesder: hou zo'n clowne- of klounevogel binnen ie zulm nou? En zit doar den gain verhoaltje in veur dizze rebriek? t Is mor n (veurzichtege) vroage, hur.

▲ n Clowne staait veur n man, dij t in de gek gooit, dij speult veur maaljan.